HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea extinsă)

10 aprilie 2008 *

În cauza T-233/04,

Regatul Țărilor de Jos, reprezentat de doamnele H. Sevenster și J. van Bakel și de domnul M. de Grave, în calitate de agenți,

reclamant,

susținut de

Republica Federală Germania, reprezentată de domnii W.-D. Plessing și M. Lumma, în calitate de agenți,

intervenientă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnii H. van Vliet și V. Di Bucci, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: olandeza.

având ca obiect anularea Deciziei C (2003) 1761 final a Comisiei din 24 iunie 2003 referitoare la ajutorul de stat N 35/2003 privind sistemul de comercializare a drepturilor de emisie de oxizi de azot notificat de Regatul Țărilor de Jos,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea extinsă),

compus din domnul M. Vilaras, președinte, doamna M. E. Martins Ribeiro, domnii F. Dehousse și D. Šváby și doamna K. Jürimäe, judecători,

grefier: domnul J. Plingers, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 decembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Articolul 6 CE prevede:

„Cerințele de protecție a mediului trebuie integrate în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Comunității prevăzute la articolul 3, în special pentru promovarea dezvoltării durabile.”

2 Articolul 87 CE prevede:

„(1) Cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

[…]

(3) Pot fi considerate compatibile cu piața comună:

(a) ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut;

(b) ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru;

(c) ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun;

(d) ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale și ale concurenței în Comunitate într-o măsură care contravine interesului comun;

(e) alte categorii de ajutoare stabilite prin decizie a Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei."

3 Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (JO 2001, C 37, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 251) prevăd:

„69. Statele membre și Comunitatea, ca părți la protocol, trebuie să realizeze reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin punerea în aplicare a unor politici și măsuri comune și coordonate la nivel comunitar, inclusiv a unor instrumente economice, precum și prin instrumentele stabilite prin însuși Protocolul de la Kyoto, și anume permisele negociabile, implementarea comună și mecanismul de dezvoltare curată.

70. În absența unor dispoziții comunitare în domeniu și fără a aduce atingere dreptului de inițiativă al Comisiei de a propune asemenea dispoziții, fiecare stat membru poate defini politicile, măsurile și instrumentele pe care dorește să le adopte în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute de Protocolul de la Kyoto.

71. Comisia consideră că unele dintre modalitățile adoptate de statele membre în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute de Protocolul de la Kyoto pot constitui ajutoare de stat, dar este prematură stabilirea condițiilor de autorizare a unor astfel de ajutoare."

4 Potrivit considerentului (11) al Directivei 2001/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2001 privind plafoanele naționale de emisie pentru anumiți poluanți atmosferici (JO L 309, p. 22, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 231):

„O serie de plafoane naționale pentru fiecare stat membru privind emisiile de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili și amoniac este o metodă rentabilă de atingere a obiectivelor intermediare de mediu. Aceste plafoane de emisie permit Comunității și statelor membre flexibilitate în modul de conformare la acestea."

5 Articolul 4 din Directiva 2001/81, intitulat „Plafoane naționale de emisie", prevede:

„(1) Până în 2010, statele membre își limitează emisiile naționale anuale de poluanți dioxid de sulf (SO2), oxizi de azot (NOx), compuși organici volatili (COV) și amoniac (NH3) la cantități care să nu depășească plafoanele de emisie prevăzute în anexa I, luând în considerare modificările realizate prin măsuri comunitare adoptate ca urmare a rapoartelor prevăzute la articolul 9."

6 În ceea ce privește Regatul Țărilor de Jos, anexa I la Directiva 2001/81 stabilește la 260 de kilotone plafonul de emisie de oxizi de azot (NOx) care trebuie atins până în 2010.

7 Statele membre trebuiau să pună în aplicare până la 27 noiembrie 2002 actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma Directivei 2001/81 și să informeze de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Situația de fapt

8 Prin scrisoarea din 23 ianuarie 2003, autoritățile olandeze au notificat Comisiei, în temeiul articolului 88 alineatul (3) CE, un sistem de comercializare a drepturilor de emisie de NOx (denumit în continuare „măsura în cauză"). Acestea solicitau Comisiei adoptarea unei decizii prin care să se constate că măsura în cauză nu constituie un ajutor în sensul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41).

9 La 24 iunie 2003, Comisia a adoptat Decizia C (2003) 1761 final referitoare la ajutorul de stat N 35/2003 privind măsura în cauză (denumită în continuare „decizia atacată").

10 În decizia atacată, la punctul 1, Comisia descrie mai întâi măsura în cauză. În cadrul plafonului național olandez de emisie de NOx definit în Directiva 2001/81, autoritățile olandeze au fixat un obiectiv de 55 de kilotone de emisie de NOx în 2010 pentru instalațiile industriale mari, și anume aproximativ 250 de întreprinderi.

11 Cu privire la funcționarea acestui sistem, la punctul 1.2 din decizia atacată, Comisia arată că, pentru fiecare instalație industrială, o lege națională stabilește o normă relativă de emisie de NOx, care trebuie respectată. Întreprinderea poate să respecte norma de emisie astfel prevăzută fie prin luarea unor măsuri de reducere a emisiilor de NOx în propria instalație, fie prin cumpărarea unor drepturi de emisie de la alte întreprinderi, fie combinând cele două opțiuni. Reducerile de emisii sub forma unor credite de NOx sunt propuse pe piața drepturilor de emisii de instalațiile ale căror emisii sunt inferioare normei de emisie.

12 Emisia anuală totală de NOx a unei instalații, ajustată prin eventuale credite de NOx vândute sau cumpărate, trebuie să corespundă nivelului de emisie autorizat pentru instalația respectivă. Emisia anuală autorizată – în cifre absolute – este calculată în funcție de norma de emisie relativă și de cantitatea de energie utilizată de instalația menționată.

13 La sfârșitul fiecărui an, autoritățile olandeze verifică dacă instalațiile au respectat norma de emisie prevăzută. În fiecare an pot fi cumpărate, economisite sau împrumutate pentru perioade viitoare credite de NOx. Dacă o instalație depășește norma de emisie prevăzută, aceasta trebuie să compenseze excedentul în anul următor. În plus, acest excedent care trebuie compensat este majorat cu 25 % pentru a descuraja orice depășire. Dacă o instalație nu reușește să respecte norma de emisie care îi revine, autoritățile olandeze îi aplică o amendă efectivă, proporțională și disuasivă.

14 În sfârșit, în cadrul măsurii în cauză, întreprinderile nu trebuie să dobândească drepturi de emisie pentru a putea produce. Acestea trebuie numai să respecte norma de emisie.

15 La punctul 1.3 din decizia atacată, Comisia descrie metoda de calcul a normei de emisie, iar la punctul 1.4, diferențele care există între sistemul „cap-and-trade” și sistemul „dynamic cap”, de tipul căruia este măsura în cauză. Aceasta arată că, în opinia autorităților olandeze, măsura în cauză diferă de cealaltă variantă a sistemelor de drepturi negociabile, sistemul „cap-and-trade”, în cadrul căruia sunt alocate întreprinderilor cote de emisie. Întreprinderile noi sau cele care doresc să își extindă activitățile trebuie să dobândească în primul rând cantitatea necesară de cote. În cadrul măsurii în cauză, aceste întreprinderi nu au această obligație, ci trebuie numai să respecte norma de emisie care le revine, care depinde de consumul lor de energie și este ajustată în funcție de acesta din urmă.

16 La punctele 1.5 și 1.6 din decizia atacată, Comisia precizează în continuare că măsura în cauză se va aplica tuturor întreprinderilor industriale care au o putere instalată mai mare de 20 de megawați termici (MWth), în paralel cu reglementarea comunitară. Autoritățile olandeze vor continua să aplice valorile limită ale emisiilor stabilite prin diferite directive comunitare aflate în vigoare.

17 În cadrul aprecierii măsurii în cauză (punctul 3 din decizia atacată), Comisia evocă în primul rând practica decizională privind schemele de comercializare a drepturilor de emisie și distinge între două tipuri de sisteme, după cum urmează:

„1) Sistemele în cadrul cărora permisele de emisii sau de poluare negociabile sunt considerate active necorporale, care reprezintă o valoare de piață pe care statul ar fi putut de asemenea să o vândă sau să o atribuie prin licitație, ceea ce implică un beneficiu nerealizat (sau o pierdere a resurselor de stat), astfel încât există un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE;

2) sistemele în cadrul cărora permisele de emisii sau de poluare negociabile sunt considerate o probă oficială a faptului că o anumită producție nu va putea fi vândută sau atribuită beneficiarului permisului, astfel încât nu este vorba despre un beneficiu nerealizat – prin urmare, nici despre vreo resursă de stat –, ceea ce implică faptul că nu există un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.”

18 În continuare, Comisia prezintă motivele care au determinat-o să concluzioneze că există un ajutor de stat în cazul măsurii în cauză, și anume, în esență, acordarea gratuită de către stat a unor credite de NOx unui grup specific de întreprinderi care desfășoară activități comerciale între state membre. Potrivit deciziei atacate, autoritățile olandeze ar dispune de posibilitatea de a vinde sau de a atribui drepturi

de emisie. Oferind în mod gratuit credite de NOx ca active necorporale, ar exista în cazul statului membru un beneficiu nerealizat. De aici, Comisia deduce faptul că această schemă implică resurse de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. Consolidarea poziției întreprinderilor vizate ar aduce atingere comerțului dintre statele membre.

19 În sfârșit, la punctul 3.3 din decizia atacată, Comisia examinează compatibilitatea măsurii în cauză cu piața comună.

20 În concluzie, la punctul 4 din decizia atacată, Comisia constată că măsura în cauză cuprinde un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, adăugând în același timp faptul că acest ajutor este compatibil cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) CE și al articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE). Comisia invită autoritățile olandeze să îi comunice anual un raport privind punerea în aplicare a măsurii în cauză și să îi notifice în prealabil orice adaptare a condițiilor în care este acordat ajutorul.

Procedura

21 Prin cererea introductivă depusă la Grefa Curții la 5 septembrie 2003, Regatul Țărilor de Jos a formulat o acțiune împotriva deciziei atacate (cauza C-388/03).

22 Prin Ordonanța din 17 februarie 2004, președintele Curții a admis cererea de intervenție în prezenta procedură, în susținerea Regatului Țărilor de Jos, formulată de Republica Federală Germania.

23 Prin Ordonanța din 8 iunie 2004, Curtea a transmis cauza Tribunalului, conform Deciziei 2004/407/CE, Euratom a Consiliului din 26 aprilie 2004 de modificare a articolelor 51 și 54 din Protocolul privind Statutul Curții de Justiție (JO L 132, p. 5, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 30).

24 Prin scrisoarea din 13 decembrie 2004, Tribunalul a invitat Regatul Țărilor de Jos și Republica Federală Germania să își prezinte observațiile cu privire la consecințele Ordonanței Curții din 28 ianuarie 2004, Țările de Jos/Comisia (C-164/02, Rec., p. I-1177), asupra admisibilității prezentei acțiuni. Acestea au depus observații scrise la 14 și, respectiv, la 12 ianuarie 2005.

Concluziile părților

25 Regatul Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate, în măsura în care Comisia consideră în cuprinsul acesteia că măsura în cauză cuprinde un ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) CE;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

26 Comisia solicită Tribunalului:

— în principal, declararea inadmisibilității acțiunii sau, în subsidiar, respingerea acțiunii;

— obligarea Regatului Țărilor de Jos la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

27 Fără să ridice excepția de inadmisibilitate, Comisia se întreabă dacă prezenta acțiune este admisibilă. Comisia arată că decizia atacată este o decizie de aprobare care nu produce efecte juridice de natură să afecteze interesele Regatului Țărilor de Jos. Prin urmare, decizia nu ar putea nici să modifice situația juridică a acestuia, nici să îi cauzeze un prejudiciu. Potrivit jurisprudenței, decizia atacată nu ar fi, așadar, supusă căilor de atac.

28 În această privință, Comisia face trimitere la Ordonanța Curții din 27 noiembrie 2001, Portugalia/Comisia (C-208/99, Rec., p. I-9183), precum și la Hotărârea Curții din 18 iunie 2002, Germania/Comisia (C-242/00, Rec., p. I-5603), și la Hotărârea Tribunalului din 30 ianuarie 2002, Nuove Industrie Molisane/Comisia (T-212/00, Rec., p. II-347). Această jurisprudență ar fi fost confirmată recent de Ordonanța Țările de Jos/Comisia, punctul 24 de mai sus, într-o cauză similară celei din speță.

29 Comisia consideră că Regatul Țărilor de Jos are o concepție prea largă a noțiunii de admisibilitate. Nu ar fi suficient să se invoce eventualitatea că ar putea fi afectate interese viitoare. În opinia Comisiei, o acțiune în anulare nu este admisibilă decât dacă decizia pe care o contestă persoana care a introdus-o are un efect negativ și caracterizat asupra unor interese reale și existente. Or, în speță nu ar fi cazul. Faptul că unii terți ar putea la un moment dat, în cadrul procedurilor naționale, să invoce decizia atacată pentru a afirma că scheme comparabile cu măsura în cauză constituie ajutoare de stat nu ar implica faptul că decizia atacată modifică în mod negativ și detaliat situația Regatului Țărilor de Jos.

30 Comisia consideră în plus că articolul 230 CE trebuie interpretat în lumina articolului 233 CE. Posibilitatea de a introduce o acțiune în temeiul articolului 230 CE ar trebui să se limiteze la situațiile în care, în cazul anulării deciziei atacate, instituția ar fi obligată să ia anumite măsuri pentru executarea hotărârii care ar modifica în mod efectiv și concret situația juridică a Țărilor de Jos. Cu toate acestea, în speță, în cazul anulării, Comisia nu ar avea de adoptat niciun act care ar modifica situația juridică a Regatului Țărilor de Jos.

31 Potrivit Regatului Țărilor de Jos, acțiunea este admisibilă. Acesta susține că este suficient ca măsura contestată să producă efecte juridice de natură să afecteze interesele statelor membre pentru ca acțiunile pe care acestea le introduc să fie admisibile. Prin urmare, nu ar fi necesar ca interesele olandeze să fie în mod concret afectate în momentul introducerii acțiunii. O acțiune ar putea fi introdusă în considerarea efectelor juridice viitoare și potențiale.

32 Regatul Țărilor de Jos amintește că aplicarea articolelor 17 și 19 din Regulamentul nr. 659/1999 este determinată de calificarea drept ajutor de stat. Prin urmare, în viitor, Comisia ar putea să impună toate măsurile utile, ceea ce ar constitui un risc pentru continuitatea și securitatea juridică a măsurii în cauză. În plus, modificările aduse acestei măsuri ar trebui să fie notificate Comisiei, iar Regatul Țărilor de Jos

ar fi obligat să întocmească anual un raport privind punerea în aplicare a măsurii. De asemenea, Republica Federală Germania susține că decizia atacată produce efecte juridice în raport cu Regatul Țărilor de Jos prin faptul că permite aplicarea dispozițiilor de fond și de procedură din dreptul comunitar al ajutoarelor de stat în privința măsurii în cauză.

33 Pe de altă parte, Regatul Țărilor de Jos afirmă că pretinsul ajutor acordat în cadrul măsurii în cauză ar putea justifica o decizie de incompatibilitate a unui ajutor nou, conform normelor de cumul prevăzute în orientările adoptate de către Comisie. Decizia atacată ar constitui de asemenea un precedent care ar constrânge pe viitor statele membre să notifice Comisiei sistemele comparabile. În plus, terții ar putea să invoce decizia atacată în fața instanțelor naționale.

34 În ceea ce privește concluziile care pot fi deduse din Ordonanța Țările de Jos/Comisia, punctul 24 de mai sus, Regatul Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, susține în special că acțiunea pe care o formulase în cadrul cauzei respective avea ca obiect obținerea anulării unei afirmații cuprinse în motivele deciziei atacate. În schimb, în prezenta cauză, acțiunea ar fi îndreptată împotriva dispozitivului deciziei atacate, și nu împotriva unuia dintre motive.

35 Regatul Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, subliniază că solicitase Comisiei să adopte o decizie care să confirme faptul că măsura în cauză nu constituia un ajutor de stat. Or, concluzionând că exista un astfel de ajutor, Comisia i-ar fi respins această cerere. În opinia Republicii Federale Germania, și acest aspect diferențiază prezenta cauză de cea în care s-a pronunțat Ordonanța Țările de Jos/Comisia, punctul 24 de mai sus.

36 În sfârșit, în opinia Regatului Țărilor de Jos, măsurile de executare prevăzute la articolul 233 CE nu se numără printre condițiile de admisibilitate ale acțiunilor în anulare. În plus, după anularea deciziei atacate, Comisia ar putea să adopte o nouă decizie prin care să se constate inexistența unui ajutor de stat.

Aprecierea Tribunalului

37 Articolul 230 CE face o distincție netă între dreptul a formula o acțiune în anulare al instituțiilor europene și al statelor membre pe de o parte și cel al persoanelor fizice și juridice pe de altă parte, al doilea alineat al acestui articol conferind în special oricărui stat membru dreptul de a contesta printr-o acțiune în anulare legalitatea deciziilor Comisiei, fără ca exercitarea acestui drept să fie condiționată de justificarea unui interes de a exercita acțiunea. Prin urmare, pentru ca acțiunea pe care o introduce să fie admisibilă, un stat membru nu este obligat să demonstreze că un act al Comisiei pe care îl atacă produce efecte juridice în ceea ce îl privește. Cu toate acestea, pentru ca un act al Comisiei să poată face obiectul unei acțiuni în anulare, trebuie ca prin acesta să se urmărească producerea unor efecte juridice (a se vedea Ordonanța Portugalia/Comisia, punctul 28 de mai sus, punctele 22-24 și jurisprudența citată).

38 În speță, ca urmare a notificării de către Regatul Țărilor de Jos a măsurii în cauză și a solicitării acestuia de a se constata că măsura în cauză nu constituie un ajutor, conform articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, Comisia declară, în decizia atacată, că acest sistem cuprinde un ajutor de stat, care este compatibil cu piața comună.

39 Mai întâi, trebuie subliniat că, în circumstanțe similare, Curtea a considerat admisibilă acțiunea unui stat membru (Hotărârea Curții din 26 septembrie 1996, Franța/Comisia, C-241/94, Rec., p. I-4551). În această privință, deși este adevărat că, în această cauză, Comisia nu contestase admisibilitatea acțiunii, trebuie subliniat că

inadmisibilitatea este o chestiune de ordin public pe care instanța comunitară o poate examina în orice moment din oficiu. Faptul că, în cauza respectivă, Comisia nu contestase admisibilitatea acțiunii nu implica, așadar, că acest aspect nu va fi examinat de către Curte.

40 În continuare, spre deosebire de contextul Hotărârii Germania/Comisia, punctul 28 de mai sus, invocată de către Comisie, aceasta din urmă nu a dat curs cererii Regatului Țărilor de Jos atunci când a calificat măsura în cauză drept ajutor de stat.

41 Această calificare a permis Comisiei să examineze, în cadrul deciziei atacate, compatibilitatea măsurii în cauză cu piața comună. Pe de altă parte, aceasta determină aplicarea procedurii prevăzute de Regulamentul nr. 659/1999 pentru schemele de ajutor existente și în special a celei prevăzute la articolele 17-19 și la articolul 21, care impune statului membru obligația de a transmite un raport anual privind toate schemele de ajutor existente. Această calificare drept ajutor de stat poate avea efecte și asupra acordării unui ajutor nou în temeiul normelor privind cumulul de ajutoare din surse diferite, prevăzute printre altele la punctul 74 din Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului.

42 De aici rezultă că decizia atacată produce în mod cert efecte juridice obligatorii. Acțiunea Regatului Țărilor de Jos este, așadar, admisibilă.

43 Această concluzie nu este infirmată nici de jurisprudența citată, nici de argumentele invocate de către Comisie.

44 Spre deosebire de circumstanțele avute în vedere în Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 1992, NBV și NVB/Comisia (T-138/89, Rec., p. II-2181), decizia atacată produce efecte juridice care cauzează prejudicii Regatului Țărilor de Jos (a se vedea punctul 42 de mai sus). În plus, situația juridică a acestuia prin prisma articolului 230 CE nu este comparabilă cu aceea a reclamantei din cauza menționată (a se vedea punctul 37 de mai sus), care era o întreprindere ce trebuia să demonstreze că avea interes de a exercita acțiunea (a se vedea punctul 37 de mai sus).

45 În plus, în Ordonanța Portugalia/Comisia, punctul 28 de mai sus, declarând acțiunea inadmisibilă, Curtea s-a întemeiat pe faptul că Republica Portugheză nu solicitase anularea deciziilor atacate decât în măsura în care fusese desemnată destinatară în cadrul deciziei, desemnare pe care Curtea a considerat-o superfluă și fără niciun efect juridic autonom (punctele 25 și 28). Or, în prezenta cauză, Regatul Țărilor de Jos contestă calificarea drept ajutor de stat, care nu ar putea fi considerată superfluă și fără efect juridic autonom.

46 În Hotărârea Nuove Industrie Molisane/Comisia, punctul 28 de mai sus, după ce arătase că reclamanta nu punea în discuție dispozitivul deciziei și după ce examinase dacă aprecierea pe care aceasta o contesta producea efecte juridice obligatorii de natură să îi afecteze interesele (punctele 34 și 38), Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă, întrucât lipsea interesul de a exercita acțiunea. Or, în speță, pe de o parte, Regatul Țărilor de Jos nu trebuie să demonstreze că are interes de a exercita acțiunea (a se vedea punctul 37 de mai sus) și, pe de altă parte, acesta pune în discuție dispozitivul deciziei atacate, în care figurează calificarea drept ajutor de stat pe care o contestă.

47 Cu privire la acest din urmă aspect, prezenta cauză trebuie de asemenea să fie diferențiată de cea în care s-a pronunțat Ordonanța Țările de Jos/Comisia, punctul 24 de mai sus. Într-adevăr, în această cauză Regatul Țărilor de Jos solicitase, în cererea formulată, anularea deciziei în discuție „în măsura în care Comisia concluzion[a] în cadrul acesteia că sumele acordate autorităților portuare […] constitui[au] ajutoare de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE” (punctul 9). Or, această concluzie nu figurează în dispozitivul deciziei menționate.

48 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul Comisiei potrivit căruia coroborarea articolelor 230 CE și 233 CE nu ar permite introducerea acțiunii în temeiul articolului 230 CE decât în cazul în care trebuie luate măsurile de executare prevăzute la articolul 233 CE, se impune constatarea că această interpretare nu rezultă din economia tratatului. Articolul 233 CE impune instituției sau instituțiilor de la care provine actul anulat sau a căror abținere a fost declarată contrară Tratatului, să ia măsurile pe care le presupune executarea hotărârii Curții. Acest articol urmărește așadar în mod clar executarea hotărârilor care au anulat un act în temeiul articolului 230 CE. În schimb, articolul 230 CE nu leagă în niciun fel aplicarea sa de aplicarea articolului 233 CE. Acesta nu impune drept condiție pentru formularea unei acțiuni ca instituția de la care provine actul atacat să poată lua măsuri în cazul anulării actului.

49 În aceste condiții, acțiunea trebuie declarată admisibilă.

Cu privire la fond

50 Regatul Țărilor de Jos invocă două motive, întemeiate pe încălcarea articolului 87 CE, în cazul primului, și a obligației de motivare, în cazul celui de al doilea.

51 În ceea ce privește primul motiv, Regatul Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, arată că măsura în cauză nu constituie un avantaj finanțat prin resurse de stat și, în subsidiar, că nu este îndeplinită condiția selectivității.

Cu privire la lipsa unui avantaj finanțat prin resurse de stat

Argumentele părților

52 Regatul Țărilor de Jos consideră că raționamentul Comisiei este incorect pentru că se bazează pe acordarea unor drepturi de emisie în condițiile în care, în realitate, temeiul măsurii în cauză este impunerea unei norme de mediu cu origine legală. Această normă uniformă s-ar aplica tuturor întreprinderilor industriale a căror putere instalată totală depășește 20 MWth. Aceasta ar reprezenta o povară pentru întreprinderi, iar nu un avantaj. Caracteristica sistemului ar fi că întreprinderile pot alege modul în care se conformează normei, reducând propriile emisii sau cumpărând credite de emisie eliberate de alte întreprinderi. Comisia ar porni în mod greșit de la principiul că creditele de emisie sunt create de autoritățile olandeze. În opinia Regatului Țărilor de Jos, întrucât acestea nu acordă niciun drept de emisie, nu pot, așadar, nici să atribuie, nici să vândă astfel de drepturi.

53 Regatul Țărilor de Jos amintește în această privință că nu poate fi vorba despre un ajutor de stat decât în cazul transferului unor resurse de stat. În susținerea acestei afirmații, Regatul Țărilor de Jos citează mai multe hotărâri, printre care Hotărârea Curții din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, Rec., p. I-2099), în care Curtea ar fi decis că o obligație de cumpărare impusă de lege și repartizarea între întreprinderile private a sarcinilor financiare care rezultă din aceasta nu implică niciun transfer direct sau indirect de resurse de stat. Or, în opinia sa, măsura în cauză prezintă analogii cu aceea examinată în cauza menționată.

54 Pe de altă parte, Regatul Țărilor de Jos susține că măsura în cauză nu este comparabilă cu sistemul danez sau britanic, în cadrul cărora drepturile, al căror număr este stabilit în prealabil, sunt distribuite gratuit de către autorități. În cazul acestora, atribuirea sau vânzarea ar reprezenta în mod incontestabil o alternativă posibilă. Măsura în cauză ar fi mai asemănătoare cu sistemul belgian, în cadrul căruia permisul de

emisii sau de poluare negociabil nu ar avea nicio valoare pentru beneficiar în relația cu statul și nu ar putea fi folosit ca probă a unei anumite producții sau emisii. În orice caz, Regatul Țărilor de Jos consideră că tentativele Comisiei de a clasifica măsura în cauză într-una dintre cele două categorii pe care ea însăși le-a creat nu fac decât să complice dezbaterea.

55 În sfârșit, Regatul Țărilor de Jos contestă interpretarea pe care o face Comisia în legătură cu Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului, potrivit căreia eliberarea unui permis de emisii este considerată în anumite cazuri ajutor de stat. Acesta contestă de asemenea faptul că Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială 15/vol. 7, p. 231) subliniază în mai multe rânduri că articolul 87 CE se aplică alocării drepturilor de emisie.

56 Republica Federală Germania invocă lipsa unui avantaj pentru întreprinderi. Chiar dacă s-ar considera că în speță au fost atribuite drepturi de emisie, acestea nu ar reprezenta decât concretizarea obligației de a respecta plafonul de emisii stabilit. Situația întreprinderilor s-ar fi degradat în raport cu situația anterioară. Pe de altă parte, în opinia Republicii Federale Germania, întreprinderile nu pot să obțină drepturi negociabile decât grație propriilor eforturi de reducere a emisiilor. Acest avantaj economic nu ar putea fi imputat statului membru. Mai mult, Comisia procedează greșit aplicând în speță criteriul renunțării la veniturile statului, acest criteriu fiind neadecvat pentru a aborda atribuirea gratuită a drepturilor de emisie în dreptul ajutoarelor. Aceasta ar fi expresia dreptului statelor membre de a decide în mod liber introducerea unor sarcini și nu ar putea fi asimilată, în sensul dreptului ajutoarelor de stat, înstrăinării de bunuri de către autoritățile publice. Principiul investitorului privat în condiții normale ale pieței nu ar fi aplicabil, statul oferind actorilor economici un cadru obligatoriu, fără să participe el însuși pe piață.

57 Comisia consideră că măsura în cauză cuprinde un ajutor de stat întrucât, în fiecare an, Regatul Țărilor de Jos pune la dispoziție în mod gratuit întreprinderilor vizate drepturi de emisie. Statul ar crea astfel un activ necorporal negociabil pe care l-ar oferi gratuit întreprinderilor respective, diminuând sarcinile care în mod normal ar fi grevat bugetul acestora.

58 Valoarea acestor drepturi de emisie ar consta în principal în faptul că o întreprindere care estimează că va depăși norma de emisie care îi revine are posibilitatea ca, prin cumpărarea drepturilor necesare, să evite să îi fie aplicată o amendă de către autoritățile olandeze. Aceste drepturi ar fi deja negociabile la începutul anului, astfel încât o întreprindere care se confruntă cu probleme legate de lichidități ar putea să le vândă. Potrivit Comisiei, Regatul Țărilor de Jos nu contestă valoarea economică a acestor drepturi de emisie.

59 Comisia susține că în speță există un transfer de resurse de stat sub forma unei pierderi de resurse de stat. Regatul Țărilor de Jos nu ar avea în vedere decât a doua etapă a sistemului, în cursul căreia întreprinderile negociază între ele permisul de emisii. Cu toate acestea, ajutorul de stat ar fi acordat în cursul primei etape, în cadrul căreia Regatul Țărilor de Jos acordă gratuit întreprinderilor vizate permise de emisii, pe care acestea le pot vinde ulterior. Faptul că autoritățile olandeze creează drepturi negociabile și le acordă ulterior în mod gratuit întreprinderilor respective în loc să le vândă ar avea drept consecință pentru stat o pierdere de venituri.

60 Comisia arată că Regatul Țărilor de Jos ar putea organiza în mod diferit sistemul și ar putea să vândă în fiecare an drepturi de emisie. Chiar în cadrul sistemului ales de autoritățile olandeze, acestea ar putea să răscumpere de la întreprinderile ale căror emisii sunt inferioare normei drepturile de emisie neutilizate. Statul ar putea ulterior să vândă aceste drepturi întreprinderilor care au nevoie, la valoarea de piață. Rezultatul ar fi comparabil în ceea ce privește efectele asupra mediului, însă autoritățile olandeze ar primi aproape tot prețul creditelor neutilizate. În schimb, în cadrul măsurii în cauză, întreprinderile care dețin și vând credite de NOx ar fi cele care ar primi întregul preț de piață.

61 În ceea ce privește compararea măsurii în cauză cu sistemele danez și britanic, Comisia subliniază că elementul care o diferențiază de aceste două sisteme într-atât încât nu ar mai exista un transfer de resurse de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE nu este faptul că măsura în cauză nu stabilește în prealabil cantitatea exactă de drepturi de emisie de care dispune o întreprindere determinată.

62 Măsura în cauză nu ar fi comparabilă cu sistemul belgian, iar jurisprudența PreussenElektra, punctul 53 de mai sus, nu s-ar aplica în prezenta cauză.

Aprecierea Tribunalului

63 Potrivit unei jurisprudențe constante, calificarea drept ajutor de stat necesită ca toate condițiile menționate la articolul 87 alineatul (1) CE să fie îndeplinite. Această dispoziție definește ajutoarele de stat în principiu incompatibile cu piața comună ca fiind ajutoarele acordate de state sau prin resurse de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre (a se vedea Hotărârea Curții din 20 noiembrie 2003, GEMO, C-126/01, Rec., p. I-13769, punctele 21 și 22 și jurisprudența citată).

64 Pentru ca avantajele să poată fi calificate drept ajutoare în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, trebuie, pe de o parte, ca acestea să fie acordate direct sau indirect prin resurse de stat și, pe de altă parte, să fie imputabile statului (Hotărârea GEMO, punctul 63 de mai sus, punctul 24).

65 Noțiunea de ajutor poate cuprinde nu numai prestațiile pozitive precum subvențiile, împrumuturile sau participațiile la capitalul întreprinderilor, ci și intervenții care,

sub diverse forme, reduc sarcinile care grevează în mod normal bugetul unei întreprinderi și care, din acest motiv, fără să fie subvenții în sensul strict al termenului, au aceeași natură și efecte identice (a se vedea Hotărârea GEMO, punctul 63 de mai sus, punctul 28 și jurisprudența citată).

66 De aici rezultă că poate constitui un ajutor de stat o măsură care acordă anumitor întreprinderi un avantaj care implică o sarcină suplimentară pentru autoritățile publice sub forma unei renunțări efective la creanțele publice, a unei scutiri de obligația de a plăti amenzi sau a altor sancțiuni pecuniare (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 17 iunie 1999, Piaggio, C-295/97, Rec., p. I-3735, punctele 42 și 43).

67 Acestea sunt principiile în lumina cărora trebuie să se examineze dacă măsura în cauză conferă beneficiarilor un avantaj finanțat prin resurse de stat.

68 Regatul Țărilor de Jos arată că nu atribuie drepturi de emisie întreprinderilor vizate.

69 În această privință, se impune constatarea că, spre deosebire de alte sisteme, măsura în cauză nu se întemeiază pe drepturi de emisie atribuite direct de către stat. În plus, Comisia însăși recunoaște aceasta la punctul 3.2 primul paragraf din decizia atacată.

70 Cu toate acestea, deși este adevărat că Regatul Țărilor de Jos nu atribuie, în mod direct, drepturi de emisie întreprinderilor vizate, acesta nici nu se limitează la stabilirea unei norme de emisie care trebuie respectată. Regatul Țărilor de Jos autorizează

întreprinderile care trebuie să respecte norma respectivă să negocieze între ele, în limita plafonului aplicabil fiecăreia, drepturile de emisie care rezultă indirect din această normă. Or, oferind posibilitatea de a negocia aceste drepturi, Regatul Țărilor de Jos le conferă o valoare pe piață. Orice întreprindere care se încadrează în această schemă poate în orice moment să le vândă.

71 În această privință, Regatul Țărilor de Jos a precizat în răspunsul la întrebările adresate de Tribunal că fiecare titular al unei autorizații de emisie avea un cont în registrul de emisii de NOx și putea să vândă toate drepturile aferente anilor pentru care fusese stabilită o normă, inclusiv pentru anii viitori. Din aceasta rezultă că toate drepturile sunt negociabile, iar nu numai creditele eliberate la sfârșitul anului de întreprinderi care au emis o cantitate mai redusă de NOx decât cea stabilită în normă, aceste credite reprezentând diferența pozitivă dintre emisia autorizată de NOx și emisia efectivă de NOx.

72 Într-adevăr, după cum subliniază Regatul Țărilor de Jos, creditele de emisie pe care le vor elibera eventual anumite întreprinderi la sfârșitul anului vor fi, în principiu, rezultatul și proba eforturilor acestora. Cu toate acesta, în lipsa posibilității, astfel cum se prevede în acest sistem, de a negocia aceste credite, creditele respective nu ar avea valoare pe piață. Astfel, întreprinderile nu ar putea să recupereze, prin vânzarea acestora, nici măcar parțial, cheltuielile efectuate pentru a reduce emisiile de NOx.

73 În ceea ce privește întreprinderile care au emis o cantitate mai ridicată de NOx decât cea stabilită în norma de emisie și al căror sold este prin urmare negativ la sfârșitul anului, măsura în cauză le dă posibilitatea de a evita să le fie aplicată o amendă, prin cumpărarea unor drepturi de emisie de la întreprinderile care au eliberat un excedent.

74 Prin urmare, posibilitatea de a negocia drepturile de emisie prevăzute în cadrul măsurii în cauză constituie un avantaj pentru întreprinderile care trebuie să respecte norma de emisie de NOx stabilită.

75 Pe de altă parte, instituind o schemă care prevede posibilitatea de a negocia dreptu-rile de emisie de NOx pe piață, Regatul Țărilor de Jos a atribuit acestora natura unor active necorporale pe care întreprinderile vizate pot să le vândă liber, chiar dacă sunt legate de un plafon maxim aplicabil întreprinderii vizate. Or, aceste active au fost puse în mod gratuit la dispoziția întreprinderilor vizate, deși ar fi putut fi vândute sau licitate. Regatul Țărilor de Jos a renunțat astfel la resurse de stat.

76 În această privință, Regatul Țărilor de Jos invocă în mod eronat similitudinea măsurii în cauză cu sistemul belgian. Într-adevăr, în Decizia din 25 iulie 2001 privind ajutorul N 550/2000 — Belgia — Certificate „Electricitate verde" (JO C 330, p. 3), Comisia a considerat că certificatele verzi nu furnizau decât o probă oficială care atesta că elec-tricitatea verde fusese produsă și că statul nu acceptase să nu realizeze un beneficiu prin furnizarea gratuită a acestora către producători.

77 Regatul Țărilor de Jos invocă, de asemenea în mod eronat, similitudinea măsurii în cauză cu aceea din Hotărârea PreussenElektra, punctul 53 de mai sus. În fapt, această schemă instituia o obligație de cumpărare între operatori. Pe de altă parte, aceasta nu se baza pe permise de emisii sau de poluare.

78 În consecință, măsura în cauză constituie, potrivit jurisprudenței citate la punctele 63-66 de mai sus, un avantaj acordat întreprinderilor vizate prin resurse de stat.

Cu privire la lipsa selectivității

Argumentele părților

79 Regatul Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, arată că în speță nu este îndeplinită condiția selectivității. Măsura în cauză ar fi obligatorie pentru aproximativ 250 de întreprinderi industriale mari care nu aparțin niciunui sector de producție determinat. Întrucât toate instalațiile industriale mari ar fi obligate să respecte aceeași normă, acest grup de întreprinderi nu ar fi favorizat.

80 În opinia Regatului Țărilor de Jos, susținut de Republica Federală Germania, din Hotărârea Curții din 8 noiembrie 2001, Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C-143/99, Rec., p. I-8365, punctul 41) rezultă că nu trebuie să se facă o comparație decât cu alte întreprinderi a căror situație de fapt și juridică este comparabilă în raport cu obiectivul urmărit prin măsura respectivă.

81 Regatul Țărilor de Jos subliniază că nu a fost indicat de către Comisie în raport cu care întreprinderi ar fi favorizate instalațiile industriale mari vizate. În opinia Republicii Federale Germania, acestea din urmă nu se află într-o situație comparabilă cu aceea a altor întreprinderi, în măsura în care acestea nu sunt obligate să respecte diferitele plafoane de emisie.

82 La rândul său, Comisia afirmă că toate întreprinderile care au sediul în Țările de Jos sunt supuse plafoanelor de emisie, în timp ce măsura în cauză privește un grup foarte restrâns de întreprinderi olandeze care au o putere instalată mai mare de 20MWth. Numai aceste întreprinderi ar obține în mod gratuit drepturi de emisie de la autoritățile olandeze. Deși nu toate aceste întreprinderi fabrică același produs, condiția selectivității impusă la articolul 87 alineatul (1) ar fi îndeplinită.

83 Invocând Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, Comisia arată că din faptul că întreprinderile beneficiare aparțin unor sectoare diferite nu rezultă că măsura în cauză este o măsură generală de politică economică.

Aprecierea Tribunalului

84 Astfel cum rezultă din textul articolului 87 alineatul (1) CE, un avantaj economic acordat de un stat membru nu are caracterul unui ajutor decât dacă, prezentând o anumită selectivitate, este de natură să favorizeze anumite întreprinderi sau sectoare de producție (Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, punctul 34).

85 În consecință, o măsură statală de care beneficiază, fără deosebire, toate întreprinderile situate pe teritoriul național nu poate constitui un ajutor de stat (Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, punctul 35).

86 Pentru aplicarea articolului 87 CE nu are relevanță faptul că situația beneficiarului prezumat al măsurii s-a ameliorat sau s-a agravat în raport cu situația juridică anterioară sau, dimpotrivă, nu a evoluat în timp. Trebuie să se stabilească numai dacă, în cadrul unui regim juridic determinat, o măsură statală este de natură să favorizeze „anumite întreprinderi sau anumite producții" în sensul articolului 87 alineatul (1) CE față de alte întreprinderi a căror situație de fapt și juridică este comparabilă în raport cu obiectivul urmărit prin măsura respectivă (a se vedea Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, punctul 41 și jurisprudența citată).

87 Potrivit punctului 1.5 primul paragraf din decizia atacată, măsura în cauză se aplică tuturor instalațiilor industriale a căror capacitate termică totală instalată este mai mare de 20 MWth. În plus, la punctul 3.3 din decizia atacată se indică faptul că măsura în cauză este destinată unui grup diversificat de întreprinderi industriale și implică o abordare multisectorială.

88 Pe de o parte, se impune constatarea că toate instalațiile industriale mari sunt supuse, așadar, plafonului de emisie de NOx stabilit prin măsura în cauză și pot beneficia de avantajul pe care îl conferă, în cadrul acesteia, posibilitatea de a negocia drepturile de emisie. Prin urmare, criteriul pentru aplicarea măsurii în cauză este obiectiv, fără vreo conotație geografică sau sectorială. În măsura în care măsura în cauză vizează întreprinderile cele mai poluante, acest criteriu obiectiv este în plus conform cu scopul urmărit, adică protecția mediului, și cu logica internă a sistemului.

89 Pe de altă parte, astfel cum se arată în decizia atacată, numai întreprinderile care se încadrează în această schemă sunt obligate să respecte, sub sancțiunea amenzii, o normă de emisie sau o rată de performanță standard [Performance Standard Rate (PSR)] strictă care va fi redusă în mod progresiv până în 2010.

90 Prin urmare, atât în raport cu obiectivul urmărit, cât și cu obligațiile specifice impuse instalațiilor industriale mari în cadrul măsurii în cauză, se impune constatarea că nu s-ar putea considera că situația de fapt și juridică a întreprinderilor supuse acestui plafon de emisie de NOx este comparabilă cu aceea a întreprinderilor cărora acest plafon nu li se aplică.

91 Cu privire la acest aspect, este adevărat că a fost invocată de către Comisie existența în Țările de Jos a unor legi care privesc, pe de o parte, protecția mediului și, pe de altă parte, poluarea atmosferică și care nu prevăd existența vreunui sistem de comercializare a drepturilor de emisie, sugerând că toate întreprinderile erau supuse

aceloraşi obligaţii în materia reducerii emisiilor de NOx. Totuşi, această afirmaţie este în contradicţie cu descrierea măsurii în cauză realizată la punctul 1 din decizia atacată. Potrivit acestei descrieri, procedura de calcul al normei de emisie prevăzută de măsura în cauză şi amenzile care sancţionează depăşirea acestei norme nu privesc instalaţiile vizate de această schemă (a se vedea punctele 10-16 de mai sus).

92 În plus, Comisia nu a prezentat probe precise prin care să se stabilească faptul că întreprinderile care intrau sub incidenţa legilor pe care le invocă erau supuse unor obligaţii de aceeaşi natură precum cele ale întreprinderilor vizate de măsura în cauză şi nici faptul că, în cazul nerespectării acestor obligaţii, primelor li s-ar aplica o amendă.

93 De asemenea, nu există probe care să determine concluzia că întreprinderile care consumă mai puţin de 20 MWth sunt într-o situaţie comparabilă cu aceea a întreprinderilor vizate de măsura în cauză. În special, Comisia nu a prezentat probe prin care să se stabilească faptul că acestea ar fi supuse PSR.

94 Prin urmare, Comisia nu a dovedit existenţa unei scheme generale care s-ar impune unor întreprinderi a căror situaţie de fapt şi juridică este comparabilă cu aceea a instalaţiilor supuse măsurii în cauză, dar care nu ar oferi avantajul pe care îl prezintă posibilitatea de a negocia drepturile de emisie de NOx. Măsura în cauză nu derogă, aşadar, de la nicio schemă generală.

95 Nici faptul că numărul întreprinderilor vizate s-ar putea limita la aproximativ 250 nu este suficient pentru a demonstra selectivitatea măsurii. Acest grup, chiar dacă ar fi considerat restrâns, reprezintă de fapt totalitatea întreprinderilor care se află într-o

situație de fapt și juridică determinată, care nu este comparabilă, având în vedere obiectivul urmărit, cu aceea în care se află întreprinderile care nu fac parte din grupul respectiv.

96 Așadar, măsura în cauză, luată în considerare în ansamblu, nu favorizează anumite întreprinderi sau sectoare de producție în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.

97 În orice caz, presupunând chiar că trebuia să se considere că măsura în cauză realizează o diferențiere între întreprinderi și, prin urmare, este, *a priori*, selectivă, s-ar impune în speță constatarea că această diferență ar rezulta din natura sau din economia sistemului din care face parte (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 6 septembrie 2006, Portugalia/Comisia, C-88/03, Rec., p. I-7115, punctul 52 și jurisprudența citată).

98 Or, potrivit jurisprudenței Curții, nu îndeplinește această condiție a selectivității o măsură care, deși constituie un avantaj pentru beneficiar, se justifică prin natura sau economia generală a sistemului din care face parte (Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, punctul 42).

99 Într-adevăr, în speță, determinarea întreprinderilor beneficiare se justifică prin natura și economia generală a sistemului, fiind întemeiată pe emisiile importante de NOx ale acestora și pe norma specifică de reducere pe care trebuie să o respecte. Considerațiile de ordin ecologic justifică distincția între întreprinderile care emit cantități importante de NOx și celelalte întreprinderi (a se vedea în acest sens

Hotărârea Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punctul 80 de mai sus, punctele 49 și 52). Aplicarea acestor principii trebuie să țină seama de dispozițiile articolului 6 CE coroborat cu articolul 87 CE.

100 Având în vedere cele de mai sus, măsura în cauză nu ar putea fi, așadar, calificată drept ajutor de stat.

101 În aceste condiții, fără a fi necesară pronunțarea asupra celui de al doilea motiv invocat de Regatul Țărilor de Jos, se impune anularea deciziei atacate în măsura în care aceasta declară că măsura în cauză cuprinde un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.

Cu privire la cheltuielile de judecată

102 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Regatului Țărilor de Jos.

103 În temeiul articolului 87 alineatul (4) din același regulament, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Republica Federală Germania va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea extinsă)

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia C (2003) 1761 final a Comisiei din 24 iunie 2003 referitoare la ajutorul de stat N 35/2003 privind sistemul de comercializare a drepturilor de emisie de oxizi de azot notificat de Regatul Țărilor de Jos.**

2) **Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

3) **Republica Federală Germania suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Vilaras Martins Ribeiro Dehousse

Šváby Jürimäe

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 10 aprilie 2008.

Grefier Președinte

E. Coulon M. Vilaras